

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/167/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3619200585
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3619200585.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa a.s., so sídlom Bratislava, Bajkalská 30, IČO: 31 335 004 proti žalovaným 1/ Y. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX, 2/ B. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX a 3/ Q. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., W. XXX/XX, o zaplatenie 6.360,82 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č.k. 6Csp/49/2019-67 zo dňa 02. októbra 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí zvyšnej časti žaloby žalobcu **p o t v r d z u j e**.

Žalovaným 1/, 2/ a 3/ sa náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil povinnosť žalovaným 1/, 2/ a 3/ zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu vo výške 6.360,82 eur spolu s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 6.104,17 € od 19.09.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku /výrok I. rozsudku/, vo zvyšku žalobu zamietol /výrok II. rozsudku/ a rozhodol, že žalobca má proti žalovaným 1/, 2/ a 3/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovaným 1/ až 3/ zaplatenia sumy 6.360,82 eur spolu s úrokom 6,49% p.a. zo sumy 6.104,17 eur od 19.09.2018 do zaplatenia a spolu s úrokom z omeškania 5% p.a. zo sumy 6.360,82 € od 19.09.2018 do zaplatenia s odôvodnením, že so žalovanými uzatvoril zmluvu o úvere, na podklade ktorej poskytol žalovanej 1/ medziúver 6.200 eur, úročený úrokom vo výške 6,49% p.a.. Žalovaní sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky z medziúveru mesačnou splátkou vo výške 33,54 eur, vždy do 15. dňa v mesiaci a vkladať na účet stavebného sporenia sumu 9,57 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci. Žalovaní porušili zmluvné podmienky a úver prestali splácať. Omeškané splátky neboli napriek výzve žalobcu doplatené, preto dňa 18.09.2018 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Dĺžná suma 6.360,82 eur pozostáva z istiny vo výške 6.104,17 eur a nezaplatených úrokov vo výške 256,65 eur. Neuhradené poplatky za upomienky vo výške 270 eur si žalobca neuplatňuje a od ich vymáhania upustil. Aj po predčasnom zosplatnení žalobca naďalej úročí aktuálnu istinu medziúveru dohodnutým úrokom a zároveň zostatok dlhu úročí úrokom z omeškania.

2. Súd vykonal dokazovanie, z ktorého zistil, že žalobca ako veriteľ - banka, v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti uzavrel dňa 25.03.2014 so žalovanými 1/ až 3/ ako spoločnými dlžníkmi nekonajúcimi v rámci predmetu obchodnej alebo podnikateľskej činnosti zmluvu o úvere. Jej predmetom bol úver vo výške 6.200,- eur poskytnutý s úrokom 6,49% p.a., pri splatnosti splátok úrokov vo výške 33,54 eur mesačne, vždy k 15. dňu v mesiaci, s počtom splátok do pridelenia cieľovej sumy 264. V zmluve

bola dohodnutá sadzba úroku z omeškania vo výške maximálnej sadzby podľa predpisov občianskeho práva. Úver mal povahu tzv. medziúveru, poskytnutého do splnenia podmienok pre poskytnutie riadneho stavebného úveru. K medziúveru bol zriadený aj účet stavebného sporenia, na ktorý boli žalovaní povinní vkladať sumu 9,57 eur mesačne, vždy k 15. dňu v mesiaci, a to v 264 splátkach. Doba trvania úveru bola dohodnutá na 30 rokov a konečná splatnosť do 15.3.2044. Ročná percentuálna miera nákladov pri medziúvere bola 6,87% p.a.. Priemerná RPMN bola podľa zmluvy 17,49% p.a. a celková čiastka na zaplatenie bola 15.588,47 eur. Úver bol poskytnutý ako účelový - jeho účelom bola modernizácia a obnova bytu, rodinného domu vrátane súvisiacich drobných stavieb, bytového domu alebo udržiavacie práce na nich. Úroková sadzba medziúveru bola dohodnutá na 6,49% p.a.. V čl. X bod 10.1. zmluvy bola dohodnutá možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou lehotou splatnosti v prípade omeškania dlžníka s platením čo i len jednej splátky úveru alebo úrokov po dobu dlhšiu ako tri mesiace, respektíve čo i len jedného vkladu na účet zmluvy o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako tri mesiace a v čl. X bod 10.5. v prípade, ak začne exekučné konanie na majetok akéhokoľvek účastníka úverového vzťah. Pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru mal veriteľ právo zúčtovať zostatok na účte stavebného sporenia so sumou poskytnutého medziúveru. Súčasťou zmluvy sú Všeobecné podmienky pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, ktoré upravujú tie práva a povinnosti zmluvných strán, ktoré nie sú upravené v samotnej zmluve. Súčasťou zmluvy bol aj sadzobník poplatkov pre fyzické osoby a amortizačná tabuľka pre medziúver a stavebný úver. Žalovaní 1/ až 3/ si svoje povinnosti zo zmluvy riadne neplnili, keď ku dňu 08.08.2018 dlhovali na účte medziúveru sumu 234,72 eur a na účte stavebného sporenia sumu 19,14 eur. Žalobca ich upozornením zo dňa 08.08.2018 upozornil na omeškание a na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Upozornenie bolo doručené žalovaným 1/ až 3/ poštou dňa 13.08.2018. Oznamením zo dňa 18.09.2018 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, pričom žalovaných zaviazal na zaplatenie sumy 6.630,82 eur. Oznamenie bolo doručené žalovaným 1/ a 2/ dňa 28.09.2018 a žalovanému 3/ pravdepodobne dňa 24.09.2018 (dátum na doručení je nezrozumiteľný, zásielka však bola uložená na počte dňa 21.09.2018). Na účet stavebného sporenia bola vedená exekúcia na podklade exekučného príkazu vydaného JUDr. Adrianou Juhásovou v konaní pod spisovou značkou EX 209/2017. Podľa výpisu z účtu medziúveru bol na účte uskutočnený vklad naposledy dňa 13.09.2017, žiadne neskoršie vklady na účte evidované nie sú. Ku dňu 18.09.2018 bol zostatok istiny 6.104,17 eur a zostatok neuhradených úrokov 256,65 eur. Ku dňu 18.09.2018 bola na účet pripísaná suma 95,83 eur ako čiastočné vyrovnanie medziúveru. Z výpisu z účtu stavebného sporenia vyplýva, že naposledy naň bol uskutočnený vklad dňa 15.05.2018. Z účtu boli vykonané viaceré exekučné zrážky, pričom ku dňu 18.09.2018 na ňom ostal zostatok vo výške 95,83 eur.

3. Uvedené zistené skutočnosti súd posúdil podľa § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1, § 565, § 517 ods. 2, § 511 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 25.03.2014 (ku dňu uzavretia zmluvy), § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 7 ods. 3 zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení, § 497, § 499, § 502 ods. 1 a § 504 Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu 25.03.2014. Podľa súdu žalobca ako veriteľ uzavrel so žalovanými 1/ až 3/ ako spoločnými dlžníkmi dňa 25.03.2014 zmluvu o úvere, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou. Jej spotrebiteľský charakter vyplýva z toho, že ju uzatvoril žalobca v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalovaní, ktorí pri jej uzatváraní nekonali v rámci predmetu obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Zmluva nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to z dôvodu účelu poskytnutia úveru (§ 1 ods. 3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z.). Podľa predmetu zmluvy je zmluva zmluvou o úvere podľa § 499 a nasl. Obchodného zákonníka. Zároveň ide aj o zmluvu o stavebnom úvere podľa zákona č. 310/1992 Zb.. Poskytnutý úver má povahu tzv. medziúveru poskytnutého do poskytnutia riadneho spotrebiteľského úveru. Zmluva má všetky zákonné náležitosti vyžadované pre jej platnosť, preto ju súd posúdil ako platnú. Žalobca medziúver žalovaným poskytol, pričom žalovaní si svoje povinnosti zo zmluvy plnili len čiastočne. Medziúver riadne a včas nesplácali. Žalobca ich preto písomne listom zo dňa 08.08.2018 upozornil na možnosť zosplatenia v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalovaní napriek doručeniu upozornenia dlh neuhradili, preto žalobca v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka vyhlásil ku dňu 18.09.2018 mimoriadnu (predčasnú) splatnosť zostatku medziúveru a vyzval žalovaných na jeho zaplatenie. Zároveň k uvedenému dňu preúčtoval zostatok na účte stavebného sporenia vo výške 95,83 eur na účet medziúveru. Vyhlásenie predčasnej splatnosti súd považuje za platné, pretože táto možnosť bola v zmluve dohodnutá a boli splnené všetky formálne podmienky pre to, aby žalobca túto možnosť mohol využiť (dĺžka omeškания, predchádzajúce upozornenie). Celková výška dlhu žalovaných z titulu zmluvy o medziúvere sporná nebola. Z tvrdení žalobcu, ako i z predložených výpisov, proti

ktorým žalovaní nenamietali, vyplýva, že ku dňu 18.09.2018 bol zostatok na istine úveru vo výške 6.104,17 eur a zostatok na úrokoch úveru vo výške 256,65 eur. Z uvedených dôvodov súd zaviazal žalovaných zaplatiť žalobcovi sumu 6.360,82 eur (zostatok istiny 6.104,17 eur a úroky za obdobie do 18.09.2018 vo výške 256,65 eur). V súlade s § 511 Občianskeho zákonníka súd zaviazal žalovaných na plnenie spoločne a nerozdielne. Plnením jedného zo žalovaných 1/ až 3/ v rozsahu tohto plnenia zaniká záväzok ostatných so žalovaných. Keďže sú žalovaní v omeškaní s peňažným plnením, v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s poukazom na § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. vznikol žalobcovi nárok aj na úrok z omeškania. Vzhľadom k tomu, že si ho uplatnil vo výške, ktorá bola zmluvne dohodnutá, a ktorá zároveň nepresahuje zákonný rámec prípustného úroku z omeškania v občianskoprávných vzťahoch (5% p.a.), súd mu úrok z omeškania priznal v uplatnenej výške. Základom pre výpočet úroku z omeškania je dlžná istina. Keďže sú žalovaní v omeškaní s celou uplatnenou sumou odo dňa nasledujúceho po dni predčasného zosplatnenia dlhu, súd priznal žalobcovi úrok z omeškania od 19.09.2018 až do zaplatenia. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Rozhodol tak jednak vo vzťahu k uplatnenému úroku vo výške 6,49% p.a. za obdobie od 19.09.2018 do zaplatenia (po zosplatnení dlhu) a jednak vo vzťahu k úroku z omeškania z kapitalizovaného úroku 256,65 eur. Súdu je známe, že v otázke nárokov na úroky z úveru v prípade predčasného zosplatnenia úveru neexistuje dlhodobá ustálená rozhodovacia prax. V súčasnosti je však podľa názoru súdu možné pozorovať v rozhodovacej praxi príklon k záveru, že veriteľovi patrí nárok na úrok len do (predčasného) zosplatnenia dlhu. Preto súd žalobcovi priznal úrok len za obdobie do zosplatnenia (do 18.09.2018), nie až do zaplatenia dlžnej istiny, ako sa žalobca domáhal podanou žalobou. Zosplatnenie ako jednostranný právny úkon veriteľa zásadne mení pôvodne dohodnutý úverový vzťah. Je potrebné zohľadniť skutočnosť, že zmluvné úroky a úroky z omeškania sú síce obe príslušenstvom pohľadávky, avšak majú odlišné funkcie a je potrebné ich odlišovať. Zmluvné úroky sú odmenou (cenou) za užívanie istiny a úroky z omeškania predstavujú zákonom stanovenú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od zmluvných úrokov ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dojednané. V prípade predčasného a mimoriadneho zosplatnenia úveru na základe jednostranného úkonu veriteľa (na základe slobodnej voľby veriteľa) dôjde k zmene pôvodne dohodnutého úverového vzťahu. V dôsledku takéhoto jednostranného úkonu veriteľa vznikne mu nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru, t.j. veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a obmedzenie možnosti produkovať zisk. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmami vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Vo vzťahu k úroku z omeškania z úrokov súd vychádzal z toho, že príslušenstvom pohľadávky je úrok aj úrok z omeškania (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Zákonodarca v citovanom zákonom ustanovení rozlišuje "pohľadávku" a "príslušenstvo". Ak zákonodarca hovorí o tom, že v občianskom práve je možné priznať príslušenstvo z "pohľadávky" a nehovorí o tom, že je možné priznať príslušenstvo z "príslušenstva" (teda ani úrok z omeškania z úroku), tak v súlade s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je možné toto ustanovenie v spotrebiteľských právnych vzťahoch prelomiť ani dohodou zmluvných strán. Dohoda o úroku z omeškania z úroku by totiž bola odchýlením sa od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, čo je neprípustné. Preto súd žalobcovi uplatnený úrok z omeškania (príslušenstvo) z príslušenstva (úroku) nepriznal a aj v tejto časti žalobu zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 v spojení s § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku /ďalej len CSP/. Súd posúdil procesný úspech žalobcu a žalovaných

a dospel k záveru, že žalobcovi je potrebné priznať plný nárok na náhradu trov konania. Predmetom konania bolo zaplataenie sumy 6.104,17 eur s príslušenstvom (s úrokom 256,65 eur a s úrokom 6,49% p.a. od 19.09.2018 do zaplataenia), pričom súd žalobcovi sumu 6.104,17 eur s príslušenstvom (s úrokom 256,65 eur) priznal. Preto súd pre účely rozhodovania o trovách konania dospel k záveru, že žalobca bol v spore plne procesne úspešný. Súd na čiastočný neúspech v časti uplatneného nekapitalizovaného príslušenstva pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania neprihliadal. Prihliadal len na uplatnenú vyčíslenú istinu.

4. Proti tomuto rozsudku do výroku II. o zamietnutí zvyšku svojej žaloby podal včas odvolanie žalobca. Má za to, že súd prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď nepriznal žalobcovi jeho nárok na zmluvné úroky za úver po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Uplatnený nárok veriteľa na zmluvný úrok za úver od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich reálneho vrátenia (nie len do momentu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti) vyplýva priamo z § 497 Obchodného zákonníka a nevylučujú ho ani žiadne ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, či ustanovenia iného právneho predpisu prijatého na ochranu spotrebiteľa. Má nárok na úroky za úver po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru a to aj s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30.07.2019, v ktorom najvyšší súd uviedol, že „ Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.“. Ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka priznáva veriteľovi právo požadovať nielen vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov, ale zároveň aj právo na úroky z úveru za stav nedostatku, absencie požičanej sumy istiny. Veriteľ totiž až do reálneho vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov nemá skutočnú možnosť disponovať týmito prostriedkami a stráca zisk. Úroky za úver sú vlastne plnením zo strany žalovaných ako cena obetovanej príležitosti žalobcu nakladať s poskytnutými peňažnými prostriedkami a dosiahnuť zisk. Možnosť disponovať peňažnými prostriedkami žalobca nemá až do momentu ich vrátenia, nie len do momentu splatnosti úveru. Nakoľko prostriedky sú v dispozícii žalovaných, hoci protiprávne, žalobca naďalej s nimi nemôže nakladať. Zosplatenie je výslovným právom veriteľa a ochranou veriteľa v prípadoch, ak si dlžníci neplnia povinnosti riadne a včas a je zjavné, že sa žalobca nemôže domôcť svojho plnenia. Sankciou je jedine úrok z omeškania, ktorý vyplýva priamo zo zákona a núti dlžníkov, aby čím najskôr uhradili dlžnú pohľadávku pod hrozbou narastania pohľadávky vo forme úrokov z omeškania. Splatenosťou úveru nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. Povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky za úver nie je novou povinnosťou, ktorú by dlžník pred tým nemal. Zmena podmienok potom spočíva v tom, že sa celá pohľadávka stáva splatnou na žiadosť veriteľa bez ohľadu na dohodnutú lehotu vrátenia. S názorom, podľa ktorého má platiť dlžník úroky za úver až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov, sa stotožňuje i odborná literatúra. Názor, podľa ktorého veriteľovi prináleží úrok za úver za skutočnú dobu užívania poskytnutých peňažných prostriedkov, teda do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi je vyslovený aj v komentároch k Obchodnému zákonníku a je vyslovený aj v rozhodnutiach krajských súdov, ktoré žalobca v odvolaní uvádza. Pokiaľ ide o ďalší súdom prvej inštancie zamietnutý nárok žalobcu, nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy, aj tu súd vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V zmysle § 497 Obchodného zákonníka sa dlžník zaväzuje vrátiť poskytnuté finančné prostriedky a zaplatiť úroky. Zaplataenie úrokov za poskytnutie úveru je teda zákonným záväzkom dlžníka. Medzi zmluvnými stranami nie je možné uzatvoriť úverovú zmluvu, na základe ktorej dlžník nebude povinný úroky platiť. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškание s plnením peňažného dluhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania. Z uvedeného vyplýva, že úrok z omeškania predstavuje sankciu za porušenie povinnosti, veriteľ je oprávnený požadovať ho popri plnení, na ktoré má nárok. Veriteľ je teda oprávnený požadovať úroky z omeškania z celej časti záväzku, s ktorou je dlžník v omeškani. Ku dňu splatnosti úveru teda nezaplataené úroky predstavujú zákonom stanovené plnenie zo zmluvy, ktoré má veriteľ právo požadovať, dlžník je s týmto plnením v omeškani, a teda má veriteľ právo z tohto plnenia požadovať aj úroky z omeškania. K dôvodnosti takéhoto nároku veriteľa sa vyjadрили aj krajské súdy v rozhodnutiach, na ktoré žalobca v odvolaní poukazuje. Vzhľadom na uvedené žalobca navrhol, aby odvolací súd v napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zaviazže žalovaných 1/ až 3/ k povinnosti zaplatiť mu spoločne a nerozdielne úroky za úver 6,49 % p.a. zo sumy 6.104,17 eur od 19.09.2018 do zaplataenia a úroky z omeškania 5 % p.a. zo sumy 256,65 eur od 19.09.2018 do zaplataenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

5. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadрили.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel

k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí zvyšnej časti žaloby žalobcu podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdiť.

7. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri zamietnutí zvyšnej časti žaloby žalobcu vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalobcu dodáva nasledovné:

8. Otázka práva veriteľa na úroky z úveru za dobu po splatnosti úveru až do okamihu skutočného vrátenia úveru je rozhodovaná všeobecnými súdmi Slovenskej republiky nejednotne. Tunajší odvolací súd a podľa neho aj prevažná rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky /pozri napríklad uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/40/2015 zo dňa 28.07.2015, či jeho rozsudok sp. zn. 15Co/871/2014 zo dňa 02.09.2015 alebo rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015 alebo aj rozsudok tunajšieho súdu č.k. 5Co/479/2015-128 zo dňa 10. februára 2016/ sa priklonila k právnemu názoru, že dojednané úroky z úveru patria veriteľovi len za dobu do splatnosti úveru. Po splatnosti úveru patria veriteľovi už len úroky z omeškania, ak je dlžník v omeškaní so splnením svojej povinnosti vrátiť riadne a včas poskytnutý úver. Ako správne poukázal aj súd prvej inštancie, tento právny názor bol odobrený aj uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV.ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. septembra 2012, ktorý v zásade vyslovil, že takéto rozhodnutie súdu, ak je riadne odôvodnené, nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Žalobca vo svojom odvolaní namieta proti použitiu uvedeného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky na podporu záverov súdu prvej inštancie, keď podľa neho sa ústavný súd sa nestotožnil so závermi všeobecných súdov, iba neidentifikoval také porušenie práv sťažovateľa, ktoré by zakladali namietané porušenie základných práv a slobôd. Odvolací súd s uvedeným súhlasí, avšak musí poukázať na skutočnosť, že ústavný súd v odôvodnení uvedeného rozhodnutia sám uviedol, že „nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.“. Odvolací súd sa tak na základe takéhoto odôvodnenia rozhodnutia ústavného súdu domnieva, že jeho odôvodnený názor /totožný s názorom súdu prvej inštancie vysloveným v napadnutom rozhodnutí/, podľa ktorého veriteľovi nepatria dohodnuté úroky z úveru za dobu po splatnosti úveru, je plne ústavne akceptovateľný.

9. Pre úplnosť odvolací súd poukazuje na závery v tejto otázke, ako ich vo svojom rozsudku sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015 uviedol Krajský súd v Prešove. Podľa neho úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili

výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy.

10. S takýmto právnym názorom sa zhoduje aj tunajší odvolací súd a v tomto zmysle je rozhodnutie súdu prvého stupňa o zamietnutí zvyšnej časti žaloby žalobcu, v ktorej žiadal od žalovaného zaplataenie zmluvných úrokov z úveru za dobu od mimoriadnej splatnosti úveru do zaplataenia úveru, vecne správne. Na tomto právnom názore tunajšieho súdu nič nemení ani uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30. júla 2019, na ktoré v odvolaní žalobca poukazuje. Právne závery o možnosti nárokovať si úroky z úveru aj za dobu po splatnosti úveru, až do jeho skutočného vrátenia, najvyšší súd vyslovil v uvedenom rozhodnutí ako obiter dictum, teda na okraj, mimochodom a nejednalo sa o argumenty, ktorými by odôvodňoval svoje rozhodnutie vo veci. Okrem toho, tam uvedený právny názor najvyšší súd zaujal len na podklade rozsudku Súdneho dvora (piatej komory) zo 7. augusta 2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17, v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplataenia. Vyslovený právny názor teda nie je nijako založený na relevantnej právnej úprave Slovenskej republiky, a nijako ho s ňou nekonfrontuje. Nakoniec je nutné uviesť, že uvedený právny názor je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu ojedinelý.

11. Pokiaľ ide o úroky z omeškania zo zmluvných úrokov, ktoré žalobca tiež vo svojej žalobe požadoval a v ktorej časti bola jeho žaloba súdom prvej inštancie zamietnutá, aj tu sa odvolací súd v plnej miere stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie vyslovenými v napadnutom rozsudku, teda že veriteľ pri omeškaní dlžníka so zaplataením zmluvných úrokov z úroku nemôže požadovať úroky z omeškania zo sumy omeškaných úrokov. Na podporu tohto názoru odvolací súd poukazuje na rozsudok Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 35Odo/101/2002 zo dňa 24. marca 2004, ktorý má právny základ vo vtedajšej právnej úprave v českej republike obdobnej právnej úprave v Slovenskej republike. Podľa tohto rozsudku peňažný záväzkový právny vzťah môže byť buď vzťahom hlavným alebo vedľajším. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový právny vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplataeniu určitej čiastky peňazí. Vedľajším peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy, ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Splnením hlavného záväzku (alebo iným zo spôsobov jeho zániku) zaniká aj akcesorický záväzok úrokový; pretrváva iba povinnosť uhradiť už dospelé úroky. Tým, že včas nezaplataí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (tu úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) potom veriteľ nemá preto, že ani Občiansky ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané, ani Obchodný ani Občiansky zákonník nezakotvujú majetkovú sankciu pre prípad omeškania s plnením príslušenstva pohľadávky. Nárok na príslušenstvo z príslušenstva pohľadávky nemôže plynúť ani z dikcie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, takýto úsudok by totiž bez väzby na § 121 ods.3 Občianskeho zákonníka viedol k záveru, že príslušenstvo z istiny už nie je príslušenstvom pohľadávky, ale novovzniknutou samostatnou pohľadávkou. Branie úrokov z úrokov bolo zapovedané už podľa tradícií rímskeho práva. Uvedené závery o nemožnosti požadovať úroky z omeškania z úrokov odobril aj Ústavný súd Českej republiky v uznesení sp.zn. I.ÚS/1893/08 zo dňa 13.11.2008 v ktorom uviedol, že

„výklad aplikovaných ustanovení podaný obecnými soudy není výrazem "libovůle" nebo "svévole", resp. nepostrádá rozumné a logicky podložené odůvodnění“.

12. Z těchto důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí zvyšnej časti žaloby žalobcu podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešným žalovaným 1/, 2/ a 3/ odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože mu žiadne trovy odvolacieho konania preukázane nevznikli.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).